Teija Englund:

Hyvä maa- ja metsätalousvaliokunta

Suomen eläinsuojelukentällä on yhteinen näkemys vallitsevasta kissakriisistä. Sen voisi kiteyttää seuraavasti "**Suomessa vallitseva kissakriisi on valtava eläinsuojelullinen ongelma, jota ei ole mahdollista ratkaista ilman lainsäädännön tukea."**
On korkea aika siirtyä kissakriisin ennaltaehkäisyyn uuvuttavan "tulipalojen sammuttelun" sijaan. Kissakriisiä ei ratkaista rahalla eikä valistuksella. Kissakriisiin hallintaan saattamiseksi voi puuttua vain lainsäädännön tuella, ennaltaehkäisevin keinoin.

Kansalaisaloiteen tavoitteet kissakriisin hallintaan saattamiseksi ovat seuraavat:

1. Kissojen hallitsematon lisäännyttäminen tulee säätää lainvastaiseksi

Kissan omistajan velvollisuus on huolehtia, että kissa ei pääse hallitsemattomasti lisääntymään. Kissan omistajan tulee estää tämä kastroimalla tai steriloimalla vapaana ulkoilevat kissat.

2. Kaikki kissat tulee tunnistusmerkitä ja rekisteröidä.

Kissan omistajan velvollisuus on huolehtia, että kissa tunnistusmerkitään mikrosirulla ja tunnistetiedot merkitään valtakunnalliseen rekisteriin. Omistajan tulee myös huolehtia, että rekisterin tunnistetiedot pysyvät ajantasaisina.

Mikä on kissan eläinsuojelullinen tilanne Suomessa?

Kissa on Suomen kaltoinkohdelluin lemmikkieläin. Sanotaan, että joka vuosi Suomessa hylätään yli 20 000 kissaa. Tämähän on vain arvio. Ruotsissa vastaava luku on 120 000 kissaa, ja yleisesti eläinsuojelukentän näkemyksenä on, että tämä meillä Suomessa oleva arvio on reilusti alakanttiin laskettu.

Hylättyjen kissojen todellista lukumäärää on vaikea tietää, sillä luonnossa elävien ”villiintyneiden” kissojen määrää on mahdoton arvioida. Osa hylätyistä kissoista kuolee luontoon, nälkään tai kylmyyteen. Osa kissoista tapetaan metsästyslain nojalla tai löytöeläintaloissa villiintyneisyyden tai tilanpuutteen takia.
Suomen löytöeläintaloille päätyy vuosittain tuhansia kissoja. Pelkästään Kankaanpään eläinsuojeluyhdistys vastaanotti viime vuonna 2021 yhteensä 1137 kissaa. Valitettavana tosiasiana ympäri Suomen voidaan havaita, että löytöeläintaloihin päätyneistä kissoista reilu 20 % haetaan takaisin alkuperäiseen kotiinsa. Vastaava luku koirien kohdalla on yli 90%.

Vakavinpana ja isoimpana kissoja koskevana ongelmana pidetään vapaasti lisääntyviä kissoja ja kissapopulaatioita. Kissapopulaatio saa pääosin alkunsa leikkaamattomista lemmikkikissoista. Kissapopulaatioita löytyy niin maaseudun pihapiireistä kuin kerrostaloasunnoistakin. Kissapopulaatiot syntyvät ja kasvavat ihmisen toimien seurauksena.

Ylipäätään voidaan todeta, että kissan arvostus on edelleen valistuksesta huolimatta matalalla, mikä näkyy usein kissan perustarpeiden laiminlyönteinä. Kissan arvostuksen puute on yksi keskeisimmistä kissakriisin syistä. Mitään muuta kodin lemmikkiä ei kohtaa samanlainen välinpitämättömyys ja heitteillejättö kuin kissoja. Monilla seuduilla on vielä varsin yleistä ajatella, että kissa pärjää itsenäisesti ulkona, pyydystää ruokansa ja etsii kylmyydeltä suojan, tarvitsematta ihmiseltä hoitoa tai apua. Kissa on kotieläimenä tarpeiltaan varsin samanlainen kuin koira. Kuitenkin sellaista heitteillejättöä ja kaltoinkohtelua, mitä kissat joutuvat kokemaan hyväksytään erittäin harvoin koirien kohdalla.

Populaatiokissat ja niiden hoito Suomessa

Eläinsuojelullisesti ehdottomasti suurin kissaongelma syntyy tuhansista populaatiokissoista, joita kukaan ei tunnusta omakseen. Vapaasti lisääntyviä kissapopulaatioita on Suomessa alueittain vaihtelevia määriä. Viranomaisten arvioiden mukaan noin 0-15000 kissaa alueesta riippuen. Suurimmat loukutetut kissapopulaatiot ylittävät 200 kissan rajan. Populaatiokissat ovat monesti sisäsiittoisia ja kärsivät lukuisista terveydellisistä ongelmista. Suurin osa populaatiokissoista kuolee sairauksiin, nälkään, kylmyyteen tai ihmisen harventamana.

Eläinsuojeluyhdistykset ja niiden vapaaehtoistoimijat hoitavat käytännössä suurimman osan näiden kissojen auttamistyöstä. Yhden kissan hoitoon kuluu keskimäärin 500 euroa yhdistyksen varoja. Sadan kissan populaation kiinniottoon ja hoitamiseen kuluu useita satoja, jopa tuhansia vapaaehtoisten työtunteja ja kymmeniä tuhansia euroja.

Kissojen omistajat tai kunnat osallistuvat kissapopulaatioista aiheutuviin kustannuksiin vähäisissä määrin tai ei ollenkaan. Monet kunnat irtisanoutuvat populaatiokissojen kustannuksista, koska populaatiokissojen tapauksessa niitä ei lähtökohtaisesti katsota löytöeläiminä.

Nykyinen tilanne kuormittaa erityisesti eläinsuojeluyhdistyksiä, joiden toiminta on pääosin vapaaehtoistyöntekijöiden ja lahjoitusvarojen varassa. Suuri osa yhdistyksistä kokeekin nykyisen kissatilanteen täysin kestämättömäksi.

Kansalaisaloitteen tavoitteiden ennakoidut vaikutukset

Ennakoidut vaikutukset näkyisivät seuraavissa:

1. Kissojen yleinen hyvinvointi, kissan arvostus kasvaa.
2. Vapaasti ulkoilevien kissojen leikkauttamisen myötä kissapopulaatioiden määrä vähenee.
3. Kissan pakollisen tunnistusmerkinnän myötä, löytöeläintaloille päätyneiden kissojen omistajalleen palautuminen paranee. Myös omistajan löytyminen hyvin akuuteissa tilanteissa (loukkaantumiset tai menehtyneet kissat) helpottuu.
4. Omistajan vastuun osoittaminen/vaatiminen mahdollistuu paremmin.
5. Jos löytökissojen määrä vähenee, vähentää se merkittävästi eläinsuojeluyhdistysten kuormitusta. Samalla myös kuntien, eläinsuojeluyhdistysten sekä löytöeläintalojen kustannukset pienenevät.

Kansalaisaloitetta ovat tukeneet

Haluaisin vielä muistuttaa lähes yksimielisestä tuesta mitä aloite on yksityisiltä kansalaisilta ja eläinsuojelukentältä saanut.
Lyhyessä ajassa, vain 2 kuukaudessa ylitti kansalaisaloite tarvittavan 50000 allekirjoittajan rajan.
Suomen 75 eläinsuojeluyhdistystä tuli kansalaisaloitteen taakse seisomaan toivoen saavansa muutosta nykyiseen kissatilanteeseen.
Vain neljässä päivässä 762 eläinlääkäriä vetosi kansanedustajiin kansalaisaloitteen tavoitteiden puolesta.
Muistamme kaikki myös eduskunnan yksimielisen tuen aloitteen eteenpäin menemiselle.

Kissoja kohtaava kärsimys on turhaa.
Vastuu on meillä ihmisillä.
Tehdään kissakriisille piste.